

Dienst 19 maart 2017

Derde zondag 40dagentijd

Ds. Tienieke van Lindenhuizen

Pieltsjerke

Eerste lezing:
Exodus 34, 1- 10

34

1 De HEER zei tegen Mozes: 'Hak twee stenen platen uit, gelijk aan de vorige. Dan zal ik op die platen de geboden schrijven die ook op de eerste stonden, die jij stukgegooid hebt. 2 Morgenvroeg moet je gereed zijn, want dan moet je de Sinai op gaan. Kom daar, op de top van de berg, bij mij. 3 Laat niemand met je mee naar boven gaan, op de hele berg mag niemand te zien zijn, en ook de schapen, geiten en runderen mogen niet in de nabijheid van de berg grazen.'

4 Mozes hakte twee stenen platen uit, net als de vorige, en 's morgens ging hij in alle vroegte de Sinai op, zoals de HEER hem had opgedragen. De twee stenen platen droeg hij bij zich. 5 De HEER daalde neer in een wolk, hij kwam naast Mozes staan en riep de naam HEER uit. 6 De HEER ging voor hem langs en riep uit: 'De HEER! De HEER! Een God die liefdevol is en genadig, geduldig, trouw en waarachtig, 7 die duizenden geslachten zijn liefde bewijst, die schuld, misdaad en zonde vergeeft, maar niet alles ongestraft laat en voor de schuld van de ouders de kinderen en kleinkinderen laat boeten, en ook het derde geslacht en het vierde.' 8 Onmiddellijk viel Mozes op zijn knieën en boog zich neer. 9 'Als u mij goedgezind bent, Heer,' zei hij, 'trekt u dan met ons mee, ook al is dit volk onhandelbaar. Schenk ons vergeving voor onze schuld en zonde en maak ons tot uw eigen bezit.'

10 De HEER antwoordde: 'Ik wil een verbond sluiten. Voor de ogen van heel je volk zal ik zulke wonderbaarlijke daden verrichten als er onder geen enkel volk op aarde ooit verricht zijn, en het hele volk dat bij jou is, zal zien welke ontzagwekkende dingen ik, de HEER, voor jou zal doen.'

Tweede lezing:
Lukas 11,14-28

14 Hij dreef een demon uit die niet kon spreken. Toen de demon verdreven was, begon de stomme te spreken en de mensenmenigte stond verbaasd. 15 Maar enkelen van hen zeiden: 'Dankzij Beëlzebul, de vorst der demonen, kan hij demonen uitdrijven.' 16 Anderen verlangden van hem een teken uit de hemel om hem op de proef te stellen. 17 Maar hij kende hun gedachten en zei tegen hen: 'Elk koninkrijk dat innerlijk verdeeld is wordt verwoest, en huis na huis stort in. 18 Als ook Satan innerlijk verdeeld is, hoe kan zijn koninkrijk dan standhouden? Jullie zeggen toch dat ik dankzij Beëlzebul demonen uitdrijf! 19 Als ik inderdaad dankzij Beëlzebul demonen uitdrijf, door wie drijven jullie eigen mensen ze dan uit? Zij zullen dan ook jullie rechters zijn! 20 Maar als ik dankzij een kracht die van God komt demonen uitdrijf, dan is het koninkrijk van God bij jullie gekomen. 21 Wanneer een sterk, goed bewapend man zijn domein bewaakt, dan zijn zijn bezittingen veilig. 22 Maar zo gauw iemand die sterker is hem aanvalt en hem overwint, dan neemt die sterkere hem de wapenrusting waarop hij vertrouwde af en verdeelt hij de buit. 23 Wie

niet met mij is, is tegen mij, en wie niet met mij samenbrengt, drijft uiteen.

24 Wanneer een onreine geest iemand verlaat, trekt hij door dorre oorden op zoek naar een rustplaats. Maar als hij die niet vindt, zegt hij: "Ik zal terugkeren naar mijn huis, dat ik verlaten heb." 25 En wanneer hij terugkeert, merkt hij dat het schoongemaakt is en op orde gebracht. 26 Dan gaat hij weg en haalt er zeven andere demonen bij, slechter dan hijzelf, en ze nemen daar blijvend hun intrek. En zo is de mens bij wie de demon intrekt er ten slotte veel slechter aan toe dan voorheen.'

27 Terwijl hij dit zei, verhief een vrouw uit de menigte haar stem en riep tegen hem: 'Gelukkig de schoot die u gedragen heeft en de borsten waaraan u gedronken hebt!' 28 Maar hij zei: 'Gelukkiger zijn zij die naar het woord van God luisteren en ernaar leven.'

Wonderen zijn zo easy te begrijpen...

Lukas 11,14-28 uitgelegd door één van de kinderen vanochtend. Als iemand geen stem meer heeft kun je helpen door te zeggen: 'Ik zou niet een andere vriend willen hebben dan jij'.

P R E E K

Gemeente van Jezus, de Christus.

De derde zondag in de 40-dagentijd heet Oculi. Ogen betekent het. En dat woord is ontleend aan psalm 25 waar de dichter niet alleen zijn hart en handen opheft naar de hemel maar ook zijn ogen. We zongen het net. Steeds weer zoeken mijn ogen naar U (psalm 25b). Hieltyd wer sykje myn eagen nei Jo. Een situatie die zomaar onze eigen situatie kan zijn.

Het was denk ik ten diepste ook de vraag van Mozes. Mozes wil God zo graag zien. Dat is een prachtig stukje in Exodus, lees dat thuis nog eens. Als Mozes de eerste keer de berg afdaalt en dat goddeloze gedoe ziet met dat kalf, dan ontsteekt hij in woede en werpt de hele boel aan gruzelementen. En ook God is boos en dreigt niet langer mee te gaan met het volk. Maar Mozes herinnert God aan hun vriendschap en smeekt om dat wel te doen. 'Als Gij niet meegaat, doe ons dan van hier niet optrekken'. En hij vraagt om één blijk van genade, hij verlangt de majesteit, de heerlijkheid van God te zien. Dat: steeds weer zoeken mijn ogen naar U. (33,18 ev). *Lezen... (Mooi hoe God meedenkt ook).*

God toont zich in het voorbijgaan. En voor Mozes is dat genoeg. En vervolgens maakt hij twee nieuwe stenen en wanneer hij voor de tweede keer afdaalt glanst zijn gezicht zo dat hij zijn gezicht met een doek bedekt (33).

Maar wat heeft het verhaal uit Lukas hier mee te maken? Bij Mozes gaat het om het herstel van de verbondenheid tussen God en het volk en Jezus geneest een stomme en wordt er van beschuldigd dat hij dat doet als knecht van de opperdemon Beelzebul.

Maar het valt denk ik wel uit te leggen op zondag Oculi. Want misschien gaat het er hier wel om dat mensen niet herkennen wat er gebeurt. Dat ze

't niet zien en dat ze in dat gemor en geklaag blijven hangen en er mee aan de haal gaan. Jezus verricht een daad van liefde en barmhartigheid maar de omstanders herkennen het niet en beschouwen de genezing als een staaltje van demonische samenwerking: Jezus in dienst van de Baal. Wat heeft Jezus met die geesten te maken? Hoe kan het dat zo'n geest naar hem luistert? Zou hij zelf bij die geesten horen? Oe, eng, gevaarlijk, oordeel. Maar Jezus' antwoord is zo duidelijk. Als ik bij die geesten zou horen, zou ik ze toch niet weggagen? Een rijk verwickeld in onderlinge machtsstrijd, valt toch altijd uiteen. Maar als jullie in mijn optreden iets herkennen van de liefde en de barmhartigheid van God die dit mogelijk maakt, dan betekent dat dat niet Baal in je huis is, maar God. Aan jullie de keuze. De God die ik uitdraag of maak je je eigen gouden kalf.

Misschien is de kernvraag wel vandaag: waarom beschuldig je mij eigenlijk. Waarom zou de ene kwade macht de andere kwade macht bestrijden? Dan wordt het kwaad toch alleen maar zwakker? Satan wil zichzelf toch niet verslaan? Heldere logica van Jezus.

Ook van ons? Boze geesten, Satan, Beelzebul, onreine geest, begrippen die Jezus gebruikt die misschien ver van ons af staan. Maar toch ook weer niet. In onze eigen, moderne taal hebben we daar ook woorden voor. We noemen het onrust, angsten, verslaving, angstgevoelens in plaats van geesten en demonen. Gevoelens en gedachten die ons in de greep kunnen houden. Angsten die ons klein kunnen maken en ons afhouden van wie we werkelijk zijn. Je keel die dichtzit omdat je niet durft te zeggen waar je voor staat, wat je belangrijk vindt. Dat je niet vrijuit durft te spreken, bang voor mensen, oordelen, voor de wereld.

Ergens las ik dat ze in de psychiatrie demonen 'maargeesten' noemen. We herkennen dat denk ik allemaal wel. Stemmen van anderen of stemmen in jezelf die voortdurend 'maar' zeggen. Dat je bij alles wat je wilt en voelt en denkt dat 'maar' hoort. De stem van je vader of je moeder, van de kerk, van mensen die je in de greep willen houden, je werk, vul het maar in. 'Maar dat doe je niet, maar dat hoort niet, maar dat wil ik niet, maar dat mag niet'. Maar... Zó verleer je dus het spreken en verstomt ons lied, verstomt onze ziel. Let er maar eens op bij jezelf hoe vaak je 'maar' gebruikt. Wat mij betreft schrappen we dat woordje want 'maar' ontkracht namelijk alles wat er vóór werd gezegd.

Jezus had de wonderbaarlijke eigenschap om de mensen met wie hij sprak het vertrouwen te geven dat zij iets te zeggen hadden. Hij nodigt hen uit om het te zeggen. Al die dingen die niemand ooit van hen heeft willen horen die mogen zij naar voren brengen. *Het is het wonder van het luisteren, begeleiden, aanvaarden, bevestigen, accepteren, bemoedigen, net zo lang tot de ander zich opent.* Zo genees je, zo laat je mensen spreken. De kracht van Jezus, de kracht die ook wij in ons hebben. Ook wij kunnen dat.

Zoals Jezus zegt: als iets dankzij de kracht van God gebeurt dan is het koninkrijk van God bij jullie gekomen.

In ons verhaal is er één persoon die hoort, die ziet, die aanvoelt dat Jezus in de naam van God de man bevrijdt. En het is een vrouw. En hoe ongebruikelijk ook in die tijd, ze verheft haar stem. En wat zij zegt en het antwoord dat Jezus daarop geeft, vindt Lukas zo belangrijk dat hij er extra aandacht voor vraagt door het greekse werkwoord egeneto te gebruiken. Egeneto betekent: het gebeurde, het geschiedde. In het evangelie van Lukas is dat woord een teken dat er iets bijzonders gebeurt. En het geschiedde. En de vrouw prijst Maria, omdat zij Jezus ' moeder is. Gelukkig de schoot die u gedragen heeft en de borsten waaraan u gedronken heeft. Een ode aan Maria. Jezus beaamt het en vult het aan. Het geeft hem de gelegenheid om te zeggen dat het daar niet alleen om gaat. Niet om je afkomst, of je bloedverwantschap, je familie. Jezus zegt: gelukkiger zijn zij die naar het woord van God luisteren en er naar leven.

Amen.